8.3 Elinympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja
Palvelualueen ja toiminnan kuvaus: Elinympäristölautakunta johtaa ja kehittää alaistaan palvelualuetta ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Elinympäristölautakunnan tarkoituksena on kestävän kehityksen periaatteet huomioiden vastata yhdyskuntarakenteen ja muun kuntaympäristön kehittämisestä sekä alueiden käytön suunnittelusta edellytysten luomiseksi kunnan asukkaiden terveelliselle ja viihtyisälle elämiselle sekä elinkeinoelämän kehittymiselle.

Elinympäristöpalveluiden tehtävänä on palvella asiakkaita ja kuntalaisia kustannustehokkaasti ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Edistämme sekä toteutamme kuntastrategian tavoitteita ja vastaamme elinympäristön lakisääteisten tehtävien hoitamisesta, joita on muun muassa seuraavien kokonaisuudet:

- Strateginen maankäytön suunnittelu ja kehityshankkeet
- Toteuttava maankäytön suunnittelu, kaavoituksen ja rakentamisen ohjaus, joka mahdollistaa riittävän laajat monipuoliset ja houkuttelevat tonttitarjonnat hyvien palvelujen ja yhteyksien päässä.
- Investointihankkeiden rakennuttaminen ja ohjaus.
- Elinkeinoalueiden ja hankkeiden toteutus ja ohjaus.
- Asuin- ja elinkeinotonttien myynti, vuokraus ja markkinointi
- Yleisten alueiden (mm. teiden ja katujen sekä aukioiden, puistojen, liikuntapaikkojen, vapaa-aika-alueiden, satamien ja uimarantojen) rakennuttaminen, kunnossapito ja kehittäminen
- Kunnallisteknisten verkostojen ja -järjestelmien (vesihuolto, lämpö, hule) rakennuttaminen, kunnossapito ja toimintavarmuus.
- Paikkatieto- ja kartoituspalvelu sekä maanhankinta.
- Kunnan kiinteistöjen kunnossapito ja kehittäminen
- Rakentamisen lupakäsittely ja valvonta sekä ympäristösuojelu.
- Kunnan tukipalveluiden (ruokapalvelun sekä siivouspalvelun) toteuttaminen.

Keskeiset muutokset ja toiminnan painopistealueet vuonna 2027
Vuoden 2027 aikana elinympäristöpalveluiden merkittävin investointihanke on varmistaa Ylämyllylle toteutettavan uuden 10 ryhmäisen päivän kodin toteuttaminen vuokramalilla yhteistyössä Pohjois-Karjalan Osuuskaupan kanssa. Toisena merkittävänä investointihankkeena on varmistaa, että Viinijärven koulun, päiväkodin ja kirjaston uudis- ja peruskorjaushankkeen viimeistelytyöt toteutuvat tavoitteiden mukaisesti.

Muita merkittäviä vuoden 2027 investointeja on vesi- ja viemärihuoltoverkoston ja infran korjausvelkakohteiden toteuttaminen investointiohjelman mukaisesti Liperin kirkonkylän, Ylämyllyn ja Viinijärven taajamissa. Vuoden 2027 merkittäväin infrahanke on edistää vt 9 tiehankkeen mahdollista toteuttamisen käynnistymistä.

Vuoden 2027 strategisena tavoitteena on tehostaa edelleen kunnan kiinteistöjen energiatehokkuutta mm. aurinkovoimapotentiaalia ja teknisiä järjestelmiä kehittämällä sekä realisoimalla kiinteistöjä mm. kouluverkostoselvityksen ja kiinteistöselvityksen mukaisesti ja tehostetaan vajaakäytöllä tai tyhjillään olevien kiinteistöjen käyttöastetta. Talousarviossa varaudutaan näiden investointien osalla tarvittavaan investointimäärärahaan.

Maankäytön keskisimpinä tavoitteina on osallistua maakuntakaavoituksen ohjaukseen sekä edistää seudullisia kärkihankkeita kuten Joensuun seudun yleiskaavatyöt. Kuntatasolla keskeisimpinä on edistää valtuuston hyväksymien ohjelmien toimenpiteitä sekä hyväksyä Pärnän alueelle asemakaavaehdotus.

Vuoden 2027 tavoitteena on jatkaa ja kehittää suunnitelmallista työtä Liperin positiivisen näkyvyyden edistämisessä ja hankkeiden tiedottamisessa sekä elinkeino- ja asuintonttien markkinoinnissa sekä edistää ympäristöjen siisteyden ylläpitoa. Lisäksi elinympäristöpalveluissa toteutetaan vuoden 2027 toimenpiteinä henkilöstösuunnitelmassa esitetyt henkilöstö- ja organisaatiomuutokset henkilöstövaihdosten myötä.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2027

Elinympäristöpalveluiden hallinto	
Tavoite	**Toimenpide**
Panostetaan Liperin näkyvyyteen ja houkuttelevuuteen asuin- ja yrittäjyyskuntana.	Jatketaan vuoden 2027 aikana entistä suunnitelmallisempaa työtä positiivisen näkyvyyden edistämiseksi muun muassa hankkeiden tiedottamisessa ja erilaisten markkinointikampanjoiden muodossa.
Henkilökunta voi hyvin työssään	Turvaamme keskeisten toimintojen osalta riittävät resurssit ja tarkistetaan henkilöstön työnkuvia sekä ylläpidämme henkilöstön ammattitaitoa ja työhyvinvointia.

Kiinteistö-, tila- ja tukipalvelut	
Tavoite	**Toimenpide**
Edistetään kunnan kiinteistökannan kustannustehokkuutta.	Tehostetaan kunnan kiinteistöjen energiatehokkuutta mm. aurinkovoimapotentiaalia ja teknisiä järjestelmiä kehittämällä Realisoidaan ja kehitetään kiinteistöjä mm. kouluverkostoselvityksen ja kiinteistöselvityksen mukaisesti ja tehostaan vajaakäytöllä tai tyhjillään olevien kiinteistöjen käyttöastetta.
Pidetään kunnan kiinteistökanta terveellisenä ja toimivana	Toteutetaan investointiohjelman mukaiset kiinteistöjen korjaustoimet
Varmistetaan laadukkaat ruoka- ja puhtauspalvelut	Kehitetään ruoka- ja puhtauspalvelujen toimintaa tehokkaammaksi mm. mitoitusten ja ohjelmamuutosten tarkistuksilla

Ympäristö- ja rakennusvalvonta	
Tavoite	**Toimenpide**
Ympäristönsuojelun määräaikaistarkastukset	Tarkastusten suunnittelu ja tekeminen
Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma	Valvontasuunnitelman päivittäminen Sisäistetään uudet ohjelmat ja toimintatavat erilaisten toimintojen osa-alueilla
Maankaatopaikan toiminnan turvaaminen	Toteutetaan maakaatopaikan laajentaminen
Asiakaspalvelun parantaminen	Kehitetään asiakaspalvelua

Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut	
Tavoite	**Toimenpide**
Tehdään aktiivista maanhankintaa strategisesti tärkeillä alueilla	Maanhankintaa Sompalammen suunnalla Maanhankintaa Ylämyllyn itäosissa Maanhankintaa Polvijärventien risteysalueella
Monipuolinen asuin- ja elinkeinotonttitarjonta	Edistetään käynnissä olevien ja uusien kaavahankkeiden ohjelmoitua etenemistä
Kärkihankkeiden edistäminen	Joensuun seudun yleiskaava 2040 luonnos on pidetty nähtävillä Pärnävaaran asemakaavaehdotuksen hyväksyminen
Toteutetaan aktiivista tonttimarkkinointia	Tontinluovutusta edistetään erilaisin markkinointikeinoin

Infrapalvelut	
Tavoite	**Toimenpide**
Edistetään liikenneturvallisuutta katuverkolla	Rakennetaan ajonopeuksia alentavia hidasteratkaisuja koululiikenteen pääreiteille. Selvitetään aluenopeusrajoitusten alentamista ja suojateiden turvallisuuden parantamista etenkin koulujen ympäristössä.
Kehitetään taajamien ja elinkeinoalueiden vetovoimaisuutta	Toteutetaan infran peruskorjauskohteita investointiohjelman mukaisesti
Kehitetään liikunta-olosuhteita	Edistetään liikunta- ja urheilualueiden ja uimarantojen turvallisuutta ja monipuolisuutta hyväksyttyjen ohjelmien mukaisesti.
Jalankulu- ja pyöräilyväylien kehittäminen	Selvitetään koulujen lähiympäristöstä tai kulkureiteiltä puuttuvien kevyenliikenteen väylien uudistamista tai rakentamista talousarvion puitteissa
Edistetään yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa asemakaava-alueiden katujen, torien, puistojen ja muiden yleisten alueiden osalla	Selvitetään kunnan infran korjausvelan määrä ja laajuus sekä laaditaan tarvittava korjaussuunnitelma Varmistetaan kunnossapidon laatutaso sekä yleisten alueiden siisteys ja turvallisuus
Satamien kehittäminen	Selvitetään satamien ja venevalkamien kokonaiskuva ja kehittämistoimet koko kunnan alueella ja tehdään akuutit toimet taloisarvion puitteissa.

Vesihuoltolaitos	
Tavoite	**Toimenpide**
Parannetaan vesihuollon toiminta-, huolto- ja kriisivarmuutta	Parannetaan vesihuoltolaitoksen valvonta- ja kybervarmuutta muun muassa kameravalvonnalla Uudistetaan vesihuoltolaitoksen teknologiaa

Turvataan haja-astusalueen ja kylien vesihuoltotoiminnan edellytyksiä	Edistetään ja toteutetaan hakemusten pohjalta uusin vesiosuskuntien mahdollisia liittymisprosesseja Liperin vesihuoltolaitokseen.
Edistetään korjausvelkaselvityksen toimeenpanoa	Uusitaan viemärien runkoverkoston puppuja Laaditaan korjausvelkaselvityksen mukaisesti seuraavien vuosien kohteille korjaussuunnitelmat Toteutetaan korjausvelkaselvityksen ja investointiohjelman mukaisesti vesi- ja viemäri-infran korjausta
Parannetaan vesihuoltolaitoksen kulutuksen seurantaa ja taloutta	Viedään hankesuunnitelman mukaisesti eteen päin etäluettavien mittareiden asentaminen ja kehitetään vesihuoltolaitoksen verkoston ja mittareiden dataseurannan digitalisaatiota/etäseurantaa
Toteutetaan uuden vesihuoltolain tuomia velvoiteita	Laaditan vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma

Suoritteet ja tunnusluvut	**TP2024**	**TA2025**	**TA2026**	**Muutos ed. TA**	**Muutos % ed TA**
Kunnan kiinteistöjen määrä (m2)	66 136	66 136	66 136	0	0,00%
Kunnan omistamien katu- ja liikennealueiden määrä (m2 tai km)	518 798	518 798	526 558	7 760	1,49%
Lähiliikuntapaikkojen ja leikkikenttien määrä	48	103	91	- 12	-11,65%
Käynnissä olevien kaavatöiden (yleissuunnitelmien) määrät	7	7	11	4	57,14%
Rakennusvalvonnan lupapäätösten kokonaismäärä	151	130	100	- 30	-23,07%
Ympäristönsuojelun lupapäätösten kokonaismäärä	3	5	4	- 1	-20,00%
Luovutettavien asuintonttien määrät	69	70	68	- 2	-2,85%
Luovutettavien elinkeinotonttien määrät	18	18	38	20	111,11%
Kunnan omistaman maa-alueen määrä (ha)	992	992	1 197	205	20,66%

1 000 € Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos %
Elinympäristöpalvelut				
Toimintatuotot	14 741	13 624	10 659	-21,8 %
Toimintakulut	- 11 563	- 11 284	- 8 838	-21,7 %
Toimintakate	3 178	2 339	1 821	-22,2 %
Elinympäristöpalveluiden hallinto				
Toimintatuotot	232	218	219	0,5 %
Toimintakulut	- 328	- 396	- 390	-1,6 %
Toimintakate	- 96	- 178	- 171	-4,2 %
Kiinteistö-, tila- ja tukipalvelut				
Toimintatuotot	10 479	10 157	6 938	-31,7 %
Toimintakulut	- 7 795	- 7 524	- 5 155	-31,5 %
Toimintakate	2 684	2 633	1 784	-32,3 %
Ympäristö- ja rakennusvalvonta				
Toimintatuotot	141	74	101	36,5 %
Toimintakulut	- 283	- 340	- 326	-4,2 %
Toimintakate	- 141	- 266	- 225	-15,6 %
Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut				
Toimintatuotot	1 312	697	820	17,7 %
Toimintakulut	- 334	- 187	- 246	31,4 %
Toimintakate	979	509	574	12,6 %
Infrapalvelut				
Toimintatuotot	167	170	170	0,0 %
Toimintakulut	- 1 440	- 1 578	- 1 477	-6,4 %
Toimintakate	- 1 273	- 1 408	- 1 307	-7,2 %
Vesihuoltolaitos				
Toimintatuotot	2 410	2 307	2 411	4,5 %
Toimintakulut	- 1 383	- 1 258	- 1 245	-1,1 %
Toimintakate	1 027	1 049	1 166	11,1 %
Elinympäristöpalvelut yhteensä ilman vesihuoltoa				
Toimintatuotot	12 332	11 316	8 249	-27,1 %
Toimintakulut	- 10 180	- 10 013	- 7 579	-24,3 %
Toimintakate	2 152	1 303	669	-48,6 %

1 000 € Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Muutos %
Elinympäristöpalvelut				
Toimintatuotot	7 157	6 150	5 188	-15,6 %
Toimintakulut	- 10 728	- 10 627	- 8 355	-21,4 %
Toimintakate	- 3 571	- 4 477	- 3 167	-29,3 %
Elinympäristöpalveluiden hallinto				
Toimintatuotot	14		1	0,0 %
Toimintakulut	- 301	- 369	- 363	-1,6 %
Toimintakate	- 286	- 369	- 363	-1,7 %
Kiinteistö-, tila- ja tukipalvelut				
Toimintatuotot	3 220	2 902	1 686	-41,9 %
Toimintakulut	- 7 178	- 7 081	- 4 923	-30,5 %
Toimintakate	- 3 959	- 4 179	- 3 237	-22,5 %
Ympäristö- ja rakennusvalvonta				
Toimintatuotot	140	74	101	36,5 %
Toimintakulut	- 258	- 317	- 300	-5,3 %
Toimintakate	- 118	- 243	- 199	-18,0 %
Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut				
Toimintatuotot	1 312	697	820	17,7 %
Toimintakulut	- 307	- 164	- 226	37,6 %
Toimintakate	1 006	533	594	11,6 %
Infrapalvelut				
Toimintatuotot	167	170	170	0,0 %
Toimintakulut	- 1 387	- 1 530	- 1 424	-6,9 %
Toimintakate	- 1 220	- 1 360	- 1 254	-7,8 %
Vesihuoltolaitos				
Toimintatuotot	2 304	2 307	2 411	4,5 %
Toimintakulut	- 1 297	- 1 166	- 1 119	-4,1 %
Toimintakate	1 007	1 141	1 292	13,2 %
Elinympäristöpalvelut yhteensä ilman vesihuoltoa				
Toimintatuotot	4 853	3 843	2 777	-27,7 %
Toimintakulut	- 9 431	- 9 448	- 7 222	-23,6 %
Toimintakate	- 4 578	- 5 605	- 4 445	-20,7 %